

KÉSZÜLŐDÉS A KARÁCSONYRA

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Felhasznált irodalom:* Szénási Sándor: Ünnepeink. A református egyházi év, Kálvin Kiadó, Budapest, 1999; Boross Géza: Homiletika, Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kar Gakorlati Tanszéke kiadása, Budapest, 1994.)

Nevének eredetéről régebben azt gondolták, hogy a latin incarnatio valamiféle elmagyarosodása, a nyelvészek azonban azt tartják, hogy inkább a szláv kracsun (a téli napforduló neve) az alapszava.

Krisztus születésének pontos dátuma nem ismert. Az ősegyház ugyanis legnagyobb erővel a váltság központi üzenetét hirdette, és csak a Krisztus ember voltát tagadó eretnokségek irányították rá a figyelmet e kérdés rendezésére (1Jn 4,2). A korai egyház az eretnokségekre válaszul kezdte el hirdetni és ünnepelni a megtestesülést. Érdekes módon több ókori hittudós tiltakozott ellene: pl. Origenész és Alexandriai Kelemen, arra hivatkozva, hogy a Biblia szerint a születésnapjukat csak pogány vagy elvetemült uralkodók ünneplik: pl. a fáraó (1Móz 40,20), és Heródes (Mk 6,21).

A legrégebb keresztyén ünnep a húsvét után a vízkereszt lett – amelyet január 6-án ünnepeltek –, hiszen ezzel az eseménnyel indult Krisztus nyilvános működése a világban. Bazilidesz gnosztikus eretnokségére válaszul a megtestesülés ünnepét is ekkorra helyezték, hangsúlyozandó, hogy Jézus nem csak a megkeresztelkedésekor lett Krisztus a Szentlélek által, hanem már fogantatása és születése óta Isten és ember volt egy személyben. A nyugati egyháztestben azonban különválasztották a születés és a megkeresztelkedés egyébként is két külön ünnepét. December 25-re esett a választás, melynek két magyarázata létezik: 1. ősi elképzelés szerint a világ teremtése tavasszal történt, és március 25-e lehetett a teremtés első napja. Akkor viszont az új teremtés kezdete is csak ugyanez a nap lehet, tehát ekkor fogantatott az Úr, és ebből következően december 25-én született meg; 2. vallástörténeti magyarázat szerint egy elterjedt pogány ünnep kiszorítása a magyarázat: a Római Birodalomban a napisten ünnepét ülték ilyenkor a téli napforduló után a pogányok. Kéznefektőnek tűnhetett, hogy az igazság napjának ünnepe (Mal 3,20) erre a napra essen, a Lk 1,78 is támogatás lehetett ebben: „meglátogat minket a felkelő fény a magasságból”. Az ünnep Nagy Konstantin Kr. u. 336-ban végződő uralkodása idején helyzetetett december 25-re. A keleti, ortodox egyházak némelyikében azonban a mai napig is a vízkereszttel együtt ünneplik a Megváltó megtestesülését.

A születéstörténettel kapcsolatban nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy a Biblia Jézus Krisztus, mint Isten Fia praeegzisztenciáját tanítja: Jn 17,5; 2Kor 4,4; Fil 2,6; Kol 1,15; 1Tim 6,16; Zsid 1,3; Jel 3,14. A tanítás során ki kell térni arra, hogy noha Jézus Krisztus megszületett, mint minden ember Ádám és Éva kivételével, az ő élete mégsem fogantatásával kezdődik, mint a miénk, hanem ő az Atya örök Fia, akinek nincs kezdete és vége, már a világ teremtése előtt létezett.

A Lk 2,11-ben az angyali híradásban a pásztorok felé ez hangzik el: „Üdvözítő született ma nektek, aki az Úr Krisztus, a Dávid városában.” Az Üdvözítő szó – görögül sötēr – a keresztyén teológiában Jézus Krisztus jelzője, mert általa nyerünk üdvösséget. Isten szabadító tetteit Jézus folytatja, a megmenekülés útja az, amit Krisztus hirdet és készít. A rabbinisztikus zsidóság használatának megfelelően él tovább az üdvösség kifejezés az Újszövetségben is: Isten megváltó közbelépését, ill. az eszkatológikus megváltás, megszabadítás teljességét jelenti. Az ember tapasztalata erről az, hogy Isten, aki látja az embert és emberiséget fenyegető veszélyt, ebben a helyzetben nem tétlen és várakozó, hanem szabadító Isten.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

(*Felhasznált irodalom:* Gaál Anikó: Ünnepnepok, hagyományok: Adventtől adventig, 2003; Dr. Ecsedy Aladár: A jászolbölcsönél. Adventi és karácsonyi versek. Tahitótfalu. 1958.)

A hittancsoportban talán vannak olyanok, akik óvodás koruk óta járnak hittan órára, míg mások talán az idén vagy az előző évek valamelyikében csatlakoztak. Különböző háttérből érkeznek, hiszen vannak olyan családok, akik szinte minden vasárnap jelen vannak az istentiszteleten, megint mások esetleg csak alkalmanként, ill. nagyobb ünnepeken, míg mások talán egyáltalán nem járnak gyülekezetbe. Nagy hatással van a szülői minta a gyermek életére, amely az órákon való hozzászólásokon esetlegesen ismeretbeli hiányon észrevehető. A Biblia- világában való jártasság hiányán és az Istennel való kapcsolat esetszerűségén lehet változtatni. Nagyszerű alkalom a hittanóra erre, ahol a gyermekek vegyes összetételben vannak jelen, tehát akinek már bőven van tapasztalata, az tovább tudja adni másoknak. Ugyanakkor itt se feledkezzünk meg a gyermekek közötti hatalmi harcokról, amely korcsoportbeli sajátosságként újra és újra előbukkanhat az órán. Ezen az órán úgy mondhatjuk el nekik a karácsonyi történetet, hogy az már önmagában is „ajándék” legyen a számukra, ebben segítségünkre lehetnek a különböző kellékek. Kellő figyelemfelkeltés esetén a már jól ismert történet hallatán majd le sem tudják venni a szemüket rólunk. Az ajándékozás mindkét oldaláról (adok-kapok) beszéljünk, ahol kihangsúlyozhatjuk, hogy miért nagyobb öröm adni, mint kapni. Isten is ajándékot adott nekünk Jézus személyében. Ajándékozáskor azt, akit megajándékoztak mindig megköszöni az ajándékot. Most mi vagyunk a megajándékozottak, amit meg kell köszönnünk. Bátorítsuk a gyermekeket, hogy imádságaikban mondjanak köszönetet azért, hogy Isten elküldte Jézust, ill. a mindennapokért.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: Isten megajándékozott bennünket

Kognitív cél: Jézusra, mint Isten ajándékára és az ajándékozó Istenre való rámutatás.

Affektív cél: Az ajándékozás, a hála és a köszönet élményének megtapasztaltatása.

Pragmatikus cél: Az Isten iránt való köszönet gyakoroltatása.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Kézműveskedés: Készítsünk ajándék dobozokat, amelyeket színes csomagolópapírral bevonunk, szalaggal átkötünk. Mindegyik dobozba legyen valami karácsonyra emlékeztető tárgy, lehet kép is, amely egy ószövetségi bibliai történet jelenetét ábrázolja. Bátor jelentkezők kibonthatják a dobozt és kérjük meg őket, hogy fejtsék meg a doboz tartalmát. Az utolsó dobozban legyen egy szalmaszál, anyagdarab, egy csillag, és az aranymondás. Ennek a doboznak a tartalmáról beszéljünk és mondjuk el a karácsonyi történetet.	Doboz, karácsonyi csomagolópapír, olló, szalag, szalmaszál, egy anyagból levágott darabka, csillag, aranymondás.

<p>Feldolgozási javaslat</p>	<p>1. Beszélgetés:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beszéljünk Isten tervéről. Itt átismételhetjük, amit a próféták jövendöltek Jézus születéséről. <p>„Ne féljetek...”- Isten szavából szeretet árad. Beszéljünk arról, hogy miért így szólítja meg a pásztorokat, ill. hol találkoztunk már ezzel a megszólítással.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Üdvözítő fogalmának tisztázása. • Beszéljünk a jelről, amit Isten a pásztoroknak adott. Mit jelenthetett ez az ő számukra? Mit vártak? Mit kaptak? <p>2. Aranymondás <i>„Üdvözítő született ma nektek, aki az Úr Krisztus, a Dávid városában.” (Lk 2,11)</i></p>	<p>Biblia Lk 2,1-20 alapján.</p>
<p>Munkáltatás</p>	<p>Lehetőség: a munkafüzet feladataival.</p>	

TOVÁBBI ÖTLETEK

1. Jászolkészítés:

Közösen készítse el a csoport vagy osztály természetes anyagokból az Úr Jézus jászlát. Ha túlságosan nagy az osztálylétszám csoportbontásban is dolgozhatnak. (Alapanyag lehet: szalma, gyurma, papír, ill. készülhet nemezeléssel.)

2. Kézműveskedés: quilling

Készíthet mindenki önállóan képeslapot és egyéb díszeket quilling technikával. Minták: ld. Internetes forrás javaslatok címszó alatt. (Szükséges eszközök: színes papírcsíkok, olló, ragasztó, sodrórúd, ami helyettesíthető ceruzával.)

Karácsonyi díszek, képeslapok, alapvető információk a quilling technikával: szinesotletek.blog.hu/2012/11/15/quilling_948

3. Internetes forrás javaslatok:

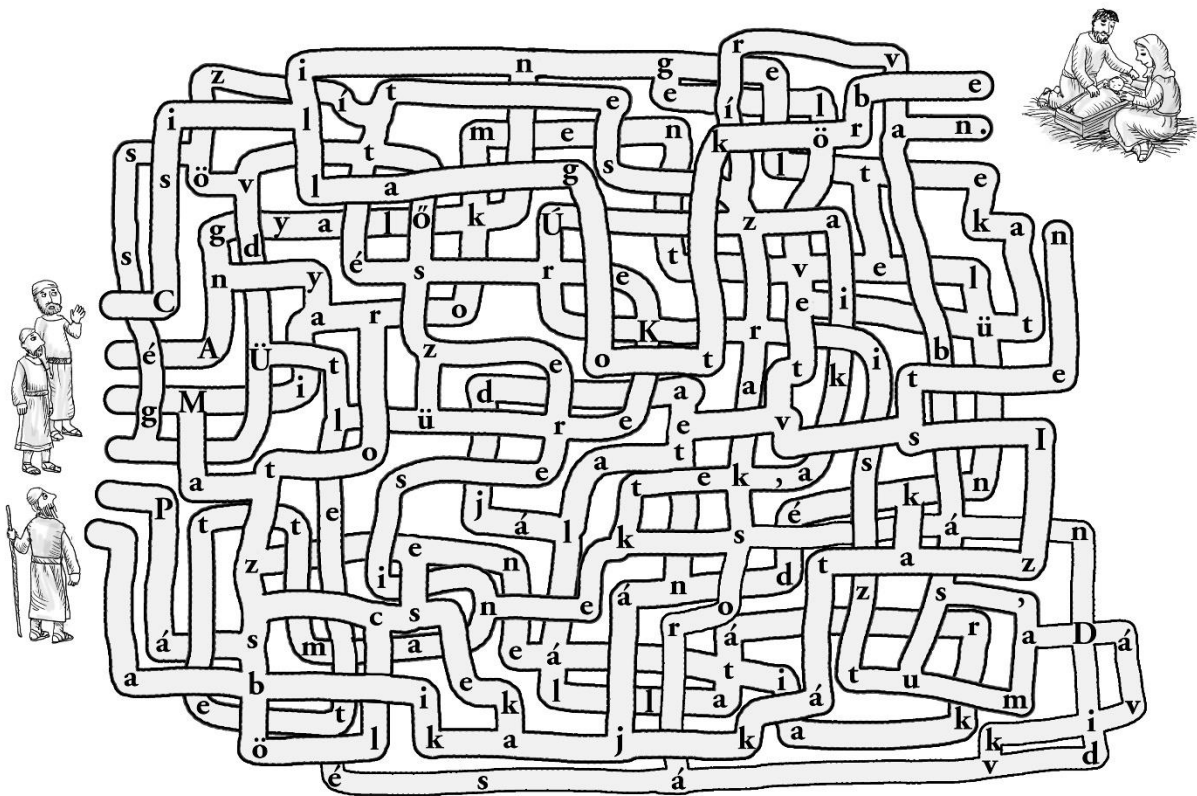
Dr. Pálhegyi Ferenc: Életünk lenyomata gyermekeink lelken, előadás: http://www.bhsz.hu/eloadasok/20081122/03palhegyi_ferenc_letunk_lenyomata_gyermekeink_lelken.mp3

4. Letölthető munkafüzet feladatsor:

KÉSZÜLŐDÉS A KARÁCSONYRA

1. A pásztorok szeretnének eljutni a betlehemi jászolhoz. Ha a helyes úton haladsz, sorrendben találod a betűket és a célhoz érve megtudhatod a megfejtést! (A nyomtatott betűvel kezdődik a megfejtés!)

Írd a megfejtést a vonalra!

2. Mit kérnél az Úr Jézustól karácsonyra, ill. milyen dolgokat köszönnél meg Neki? Írd, vagy rajzold le!

INSTRUKCIÓK A FELADATOKHOZ

1. feladat:

A pásztorok szeretnének eljutni a betlehemi jászolhoz. Ha a helyes úton haladsz, sorrendben találsz a betűket és a célhoz érve megtudhatod a megfejtést! (A nyomtatott betűvel kezdődik a megfejtés!)”Írd a megfejtést a vonalra!”

Instrukció:

A szólabirintus megfejtése az aranymondás.

2. feladat:

Mit kérnél az Úr Jézustól karácsonyra, ill. milyen dolgokat köszönnél meg Neki? Írd le a röviden!”

Instrukció:

Segítségképpen átismételhetjük, hogy az órán mi mindenről beszélgettünk, amit megköszönhetünk Istennek. Kérésekről és vágyakról szintén beszéljünk!